

BUDKOVČAN

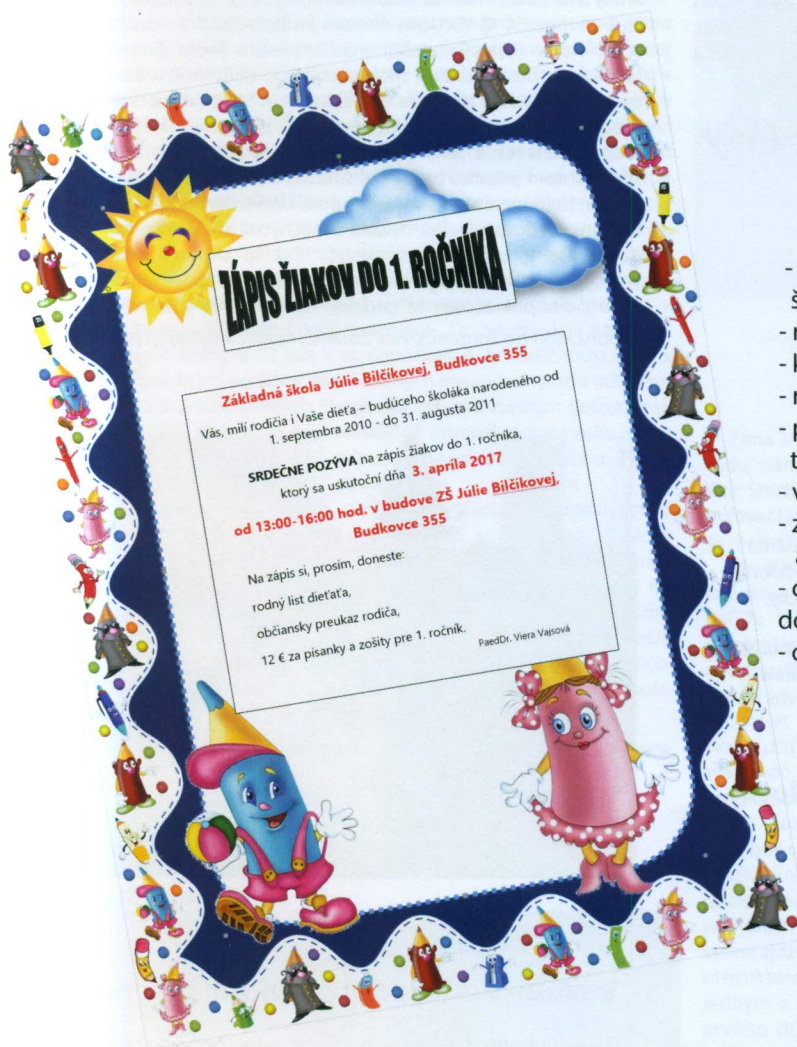
Noviny obyvateľov obce Budkovce

www.budkovce.sk

Ročník: XVI

Číslo: 1/2017

marec 2017

Kolko nás je? alebo stav obyvateľov obce Budkovce k 31.12.2015

Počet obyvateľov obce Budkovce k 31.12.2016 bol 1490, z toho je 741 mužov a 749 žien. V roku 2016 sa narodilo 16 detí, z toho 7 chlapcov a 9 dievčat.

Počet obyvateľov podľa veku:

1 – 5 rokov – 90

6 – 15 rokov – 163

16 – 20 rokov – 79

20 – 50 rokov – 640

51 - 90 rokov – 515

91 – 95 rokov – 3 z toho je 1 muž a 2 ženy.

V roku 2016 v Budkovciach zomrelo 21 občanov, a to 14 mužov a 7 žien.

V roku 2016 sa k nám na trvalý pobyt z iných obcí a miest do Budkoviec prihlásilo 33 obyvateľov. A naopak, do iných miest a obcí sa z Budkoviec odhlásilo 28 obyvateľov. V obci je podľa evidencie obce okolo 43 neobývaných domov.

Podľa matričných údajov a údajov z evidencie obyvateľstva spracovala

Andrea Janusková, Obecný úrad Budkovce.

Novinky z OcÚ:

- rekonštrukcia sociálnych zariadení na Futbalovom štadióne Štefana Nadzama v Budkovciach,
- rekonštrukcia sociálnych zariadení v Dome služieb,
- kúpa malotraktora,
- rekonštrukcia rokovacej miestnosti OcÚ Budkovce
- pokračovanie v čiastočnej výmene vykurovacích telies na OcÚ v Budkovciach - havarijný stav,
- výmena plynového kotla v MŠ,
- zabezpečenie dopravného značenia na ulici Školskej a pri predajni GVP,
- osadenie mreže v skladových priestoroch kultúrneho domu,
- obnova časti počítačovej techniky na OcÚ.

Ján Lörinc

Veselé veľkonočné sviatky,
veľa spoločných chvíľ
a ženám veľa vody
želá starosta obce
a zamestnanci OcÚ Budkovce.

Z receptára historickej butkovej kucharki

GRIS

Ingrediencie pre 1 osobu:

- 2 polievkovi loški pšeničnej krupici
- 200 ml mlieka
- 1 čajovú lyžičku cukru

Postup práce:

Do meňšoho kajstroňika ulejeme mlieko a usypeme krupicu i cukor, šicko rozmišame. Kec začne kaša hustnuc, popatrima a kec začne vric, vypňeme ju. Vylejeme ju na mali plitki taňirik, doproštreduka dame kuščok masla a posipeme jak sceme - s grankom, škoricovim abo vanilkovim cukrom. Hustotu kaši možeme korigovac množstvom krupici na loškoj. Viborna a dzeci ju zbožňuju.

Z receptára modernej budkovej kuchárky

KOKOSOVÉ COOKIES

Ingrediencie na 1 plech:

- 110g mletých ovsených vločiek
- 40g strúhaného kokosu
- 2 lyžice kokosového oleja
- 2 celé vajcia
- 3 lyžice medu
- 1 lyžicu masla
- 1/2 lyžice mletých orechov
- hrst nasekaných orechov
- hrst sušeného ovocia – napr. hrozienka, brusnice
- kúsok čokolády na polevu

Postup práce:

Ovsené vločky zomelieme a spolu s kokosom vsypeme do misy. Pridáme kokosový olej, vajcia, med, maslo, mleté a nasekané orechy. Všetko dobre zmiešame a na záver primiešame sušené ovocie. Vytvárame guľôčky, ktoré jemne stlačíme, aby mali výzor sušienky – ploché a okrúhle. Poukladáme na plech a pečieme v rúre vyhriatej na 150 stupňov Celzia asi 15 – 20 minút. Keď sa upečú, necháme ich vychladnúť, a rozpustenou čokoládou ich môžeme pokvapkať alebo namočiť konce koláčikov do čokolády. Najlepšie chutia s teplým kakaom. Sú výborné.

Otília Sabolová

Niečo o naj- počasí vo svete

- Najviac snehu napadlo pri jednej víchrici za týždeň v Kalifornii 13.-19. februára 1959. Snehová pokrývka bola vysoká 480 cm !
- Najväčšie ľadové krúpy padali v Bangladéši 14. apríla 1986. Mali hmotnosť až 1 kg, zabili 92 ľudí.
- Najväčšia hĺbka snehovej vrstvy na rovnom teréne bola nameraná v marci 1911 v Kalifornii až 1146 cm (vyššie 11 metrov) !
- Najviac snehu za 1 rok napadlo v štáte Washington v roku 1971 – celkom 31 metrov.
- A nakoniec – vedeli ste, že keby sme spojili všetky cievy ľudského tela, mohli by sme nimi omotať dvaapokrát zemeguľu ?!

Štefan Šimko

Uvítanie nového roku

Už dávno nebola v januári taká bohatá, nárázová nádielka snehu, ako v tomto roku v noci z 13. na 14. januára. Ale ani tá neprekážala tým, ktorí mali záujem zúčastniť sa stretnutia dôchodcov pri uvítaní nového roku. Bolo to v sobotu 14. januára v Klube dôchodcov. Prítomných privítal predseda klubu Ing. Miroslav Bréda a slávnostným príhovorom ich oslovil podpredseda klubu p. Štefan Vaško. Poukázal na všeobecné dobro a význam takýchto stretnutí, pretože mnohým členom to pomáha po stránke rodinnej, ale aj psychickej. V príhovore sa poďakoval Občianskemu združeniu GAZDA za venovanie novovydanéj knihy „Na valale“ nášmu klubu. Na jej vydanie sponzorský prispel aj náš klub sumou 50 €. Všetkým členom klubu zaželal v novom roku pevné zdravie a čo najkrajšie prežitie ďalších rokov života. Znovu zdôraznil, že takéto stretnutia utužujú spolupatričnosť, vzájomnú úctu a lásku, a mali by byť príkladom pre naše deti či vnukov. Stretnutie pekným kultúrnym programom spestrili aj žiaci tunajšej základnej školy pod vedením svojich učiteliek a Jána Jónyho, za čo im patrí naše poďakovanie. Po slávnostnom prípitku prebiehal súťažný kvíz týkajúci sa samotnej obce, a tí, ktorí boli úspešní, si odniesli spomienkové darčeky. Po podaní občerstvenia nasledovala voľná debata a nechýbal ani dôkaz, že keď chceme, dokážeme aj spoločne zaspievať. Takéto uvítanie nového roku pri vianočnom stromčeku je každoročne obľúbené a považujeme za potrebné v ňom pokračovať aj naďalej. Poďakovanie patrí všetkým členom výboru, ktorí ho zorganizovali. Zdravie, radosť a pokojnú jeseň života.

Štefan Šimko

Foto: Štefan Vaško

V Klube dôchodcov hodnotili uplynulý rok

Členovia Klubu dôchodcov hodnotili svoju činnosť za uplynulý rok 18. februára 2017 vo svojom klube. Potešila ich účasť starostu obce, ktorý sa jej rokovania zúčastnil. Na druhej strane, účasť členov bola iba 70 %, a niektorí členovia svoju neprítomnosť ani neospravedlnili, čo nie je dobré. Schôdzu riadil predseda klubu Ing. Miroslav Bréda a Správu o činnosti klubu za rok 2016 prečítal podpredseda p. Štefan Vaško. Po podaní Správy o hospodárení a revíznej komisii bol zvolený doplnujúci člen výboru do najbližších volieb. Stal sa ním p. Juraj Ferencík. Prítomní odsúhlasili Plán práce na rok 2017, ale tak ako vo väčšine prípadov v diskusii vystúpil málokto, čo činnosti klubu určite nepomáha. Po oficiálnej časti programu bolo podané malé pohostenie, ktoré pripravili členovia výboru, za čo im patrí poďakovanie.

Želáme si, aby sa počet členov klubu neznižoval, ale narastal, aby sa samotná činnosť klubu každoročne zlepšovala.

Štefan Šimko

Zrnko múdrosti

Keď chceš niekto z gazdov zaželať trochu škodoradostne svojmu kolegovi – gazdovi nie celkom najlepšie vyhlíadky do budúcnosti, tak mu povedať:
„Žebi si se mal tak, jak brehi medzi vodami“.

Ing. Ján Rimár Csc.

Zo života Materskej školy Budkovce

Zdá sa nám, ako by to bolo len pred niekoľkými dňami, keď sme sa chystali na privítanie Mikuláša a na príchod vianočných sviatkov, a už sa končia fašiangy. Aj do Materskej školy sme dostali veľa nových hračiek a učebných pomôcok, a deti si ich postupne rozbaľovali a hľadali im nové miesta v našich herniach. Spolu sme privítali aj Nový rok, naše deti zavinšovali všetkým Budkovčanom prítomným na ohňostroji a zaspievali pesničky, a potom sa už všetci tešili z krásneho ohňostroja. Potešilo nás, že okrem nových hračiek prišli do Materskej školy aj nové detičky, a tak k 15. februáru už máme zapísaných 40 detí, z ktorých dve nastúpia ešte v marci. Podarilo sa nám tak naplniť kapacitu Materskej školy takmer na 100% a preukázali sme tak všetkým, že rekonštrukcia Materskej školy bola naozaj potrebná, bez toho by sme rodičom nemohli vyhovieť. Ak bilancujeme celkové investície do Materskej školy od školského roka 2014/2015 po dnešok, je to takmer 32 tisíc Eur, čo v starej slovenskej mene činí viac ako milión korún. Väčšinu týchto projektov sme získali z dotácií a príslušných príspevkov obce. Vďaka obci a starostovi obce sa nám podarila rekonštrukcia vo väčšom objeme, ako sme pôvodne plánovali. Veríme, že v tomto roku sa nám podarí ešte opraviť čelnú fasádu, a bude to dobre vyzerať aj zvonku. Okrem projektov na opravu Materskej školy sa zapájame aj do projektov zameraných na pomoc rodičom, a hlavne deťom. V prvom polroku sme sa zapojili v rámci projektu Európskej únie do odstránenia a podchytenia problémov detí s nesprávnou výslovnosťou. 22 detí z našej Materskej školy absolvovalo logopedické vyšetrenie a cvičenia priamo v škole s individuálnymi cvičeniami pri 8 sedeniach. Za vyšetrenie a návštevu logopéda sa účtuje bežne 8-10 eur, a to nepočítame, že rodič musí ísť aj s dieťaťom do logopedickej poradne sám. V jarných mesiacoch prídu odborníci z Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska vyšetriť všetkým deťom zrak prístrojom PLUSOPTIK, ktorým sa dajú odhaliť už v predškolskom veku rôzne zrakové poruchy, a tak začať s ich včasnou nápravou a liečbou. Firma Curaprox zavíta k prihláseným deťom na metodické usmernenie starostlivosti o ústnu hygienu - starostlivosť o zúbky. Chystáme aj ďalšie projekty v spolupráci s Obecným úradom - zamerané hlavne na kvalitnejšiu úpravu a rozšírenie detských ihrísk pred Materskou školou tak, aby mohla lepšie slúžiť aj širšej verejnosti na oddych a relaxačné športové aktivity. A, samozrejme, nezabudneme spomenúť aj náš karneval. Ten sme mali v piatok 17. februára a potešili sa hlavne deti, ktoré mali krásne masky, no veríme, že sa tešili aj rodičia zo svojich detí a z príjemného posedenia v Materskej škole. Že bolo naozaj dobre, dokumentujú aj naše fotografie v prílohe.

Mária Adamová, riaditeľka MŠ Budkovce

Foto: rodičia žiakov MŠ Budkovce

Foto: J.Dorčáková

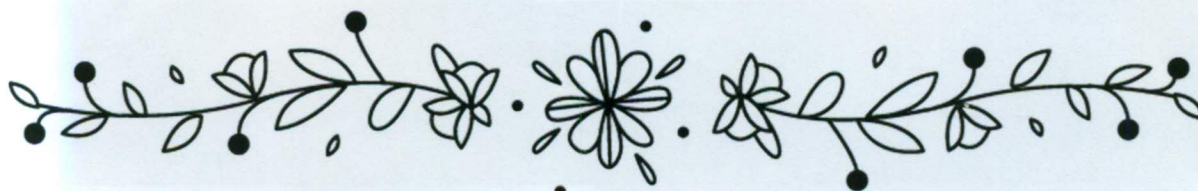
Po rokoch opäť na svahu

Zima k nám zavítala vo svojej nádhernej podobe. Množstvo snehu, silný mráz nám všetkým ukázali nielen silu zimy, ale hlavne krásu zasneženej krajiny. Starší z nás zaspomínali na zimné kalamity a mladší využili voľný čas na guľovačku či sánkovačku. A aj keď to pre nás na nížine nie je typické, niektorí sa rozhodli naučiť lyžovať.

Po dlhých rokoch boli žiaci ZŠ Júlie Bilčíkovej na lyžiarskom kurze, v Lopušnej Doline vo Vysokých Tatrách. Začiatky neboli ľahké, ba môžeme povedať, že boli veľmi náročné. Pádov bolo neúrekom, ale žiaci po každom páde bez reptania vstali, a skúšali to znova a znova. Lyžiarski inštruktori nikomu nič neodpustili a trpezlivo ukazovali, vysvetľovali, na ktorú nohu viac zatlačiť a ako špičku lyží vytočiť. Žiaci prekonalí všetky nástrahy - ako správne obuť lyžiarky, ako nosiť ťažké lyže, ráno vonku absolvovať rozcvičku a celé hodiny sa na svahu učiť základom lyžovania. Radostnejšie bolo vrátiť sa mierne unavení zo svahu do peknej hotelovej izby a vychutnať si krátky oddych pred večerným programom. Nielen na svahu, ale aj večer pri rôznych zábavno-súťažných hrách tvorili žiaci dobrý tím. Spolu so žiakmi Základnej školy v Zalužiciach, ktorí boli v rovnakom čase na rovnakom mieste, na lyžiarskom kurze, vytvorili snaživý kolektív, ktorého cieľ bol jasný - naučiť sa lyžovať. Po úvodných dvoch dňoch, kedy získavali základné lyžiarske vedomosti, všetci žiaci zvládli zjazd na lyžiach nielen na „cvičnom“ svahu, ale úspešne absolvovali aj zlyžovanie veľkej zjazdovky. Bola to odmena nielen pre samotných žiakov, ale aj pre ich inštruktorov, ktorým takmer odišli hlasivky. Okrem učiteľov našej školy bol jedným z inštruktorov aj zástupca rodičov Martin Kmec, ktorého si žiaci od prvého dňa veľmi obľúbili. Posledné roky bolo snehu málo a aj chýbajúci lyžiarsky výstroj bol zrejme príčinou, prečo o lyžiarske kurzy nebol záujem. Pripočítať k tomu treba aj nemalé finančné náklady, ktoré takýto kurz vyžaduje. Vďaka príspevku MŠVVaŠ SR vo výške 150 € na žiaka sa tento rok stal prelomovým a 37 žiakov od piateho po deviaty ročník sa naučilo lyžovať.

Návrat domov bol o to šťastnejší, že počas celej lyžovačky nikto vážnejšie neochorel. Verím, že lyžovanie žiakom učarovalo a zvládnutú lyžiarsku techniku začnú zdokonaľovať.

Viera Vajsová

Budkovčania darovali skvost mladým generáciám

Na valale

Hovori sa, že nie každý deň je nedeľa, a nie každú nedeľu je významný sviatok. V Kultúrnom dome v Budkovciach bol v nedeľu 29.1.2017 slávnostný deň – autori uviedli do života zborník ľudových piesní pod názvom Na valale. O to vzácnejšia a výnimočnejšia je chvíľa, ak knihu vydá doteraz málo známe občianske združenie, akým je GAZDA- BUDKOVCE.

Zborník ľudových piesní

Unikátne dielo – zborník ľudových piesní v ucelenom regionálnom ponímaní z Budkoviec a južného Zemplína, tri roky zostavovali členovia OZ GAZDA - BUDKOVCE. Názov knihy – Na valale – je pre náš región typický. Po našom je valal dedina, v ktorej centre života bol odjakživa spev. Autori systematickou a húževnatou prácou zozbierali 1008 piesní, ktoré zoradili podľa témy, doplnili notovým zápisom, obohatili vhodnými ilustráciami a vydali v krásne spracovanom diele. Zborník je skutočne nádherný svojím vzhľadom i obsahom.

Mala som tú možnosť byť pri zrode myšlienky vytvoriť zbierku ľudových piesní. Nápad mi prišiel zaujímavý, ale v duchu som zapochybovala, či sa to dá zvládnuť. Som veľmi rada, že sa moje pochybnosti nenaplnili. Úprimne obdivujem autorov, ktorí sa nedali odradiť a vytvorili tak jedinečné dielo, ktoré poteší a pohladí dušu nielen Budkovčanom a Zemplínčanom, ale všetkým folkloristom.

Zostavovatelia vydaniu zborníka venovali množstvo času pri zbieraní textov a zapisovaní notového zápisu. Keď sa už zdalo, že to najťažšie – zbierku piesní – majú, museli vyriešiť oveľa ťažší problém. Vydanie knihy stálo nemalé finančné prostriedky. Nevzdali sa, pustili sa do oslovovania jednotlivcov, navštívili množstvo priateľov, písali žiadosti o projekty. Boli aj chvíle, keď nie jeden z autorov strácal nádej, či má zmysel pokračovať. Je naozaj šťastím, že vo svojej práci nepoľavili, nedali sa odradiť, vložili aj vlastné peniaze, a aj vďaka tomu kniha vyšla. Je chvályhodné, že im tejto snahe vyšla v ústrety, a podporila ich aj obec Budkovce. Zostavovatelia zborníka

Osobne vzdávajú úctu a obdiv zostavovateľom - autorom tejto publikácie, ktorými sú - Ing. Ján Rimár, CSc., Mgr. Mária Kováčová, Angela Kučáková, Mgr. Lukáš Ložanský, Anna Sabolová, Štefan Šimko, Irena Volovárová, Jozef Milan Volovárov.

Nemôžeme nespomenúť aj autorov ilustrácií - MUDr. Juraja Dudu, Maroša Barnabáša Horňáka, Jána Kolesára a autora návrhu obálky Jozefa Volovára ml., autorov fotografií Jána Blichu, Annu Sabolovú a autorov básní - MUDr. Juraja Dudu, Štefana Šimka, Jaroslava Fabiána.

Graficky zborník upravil Mgr. Maroš Pavlinský, notové úpravy robil Mgr. Lukáš Ložanský a Tatiana Oleksiková, Dis. art. Korekciu rómskych piesní Mgr. Miroslav Baník, korekciu textu, jazykovú poznámku a doslov PhDr. Ernest Sirochman.

Považujem za potrebné osobitne oceniť prácu Jána Rimára v úlohe zodpovedného redaktora, ktorý koordinoval vydanie zborníka piesní. Je až neuveriteľné s akým pokojom, rozvahou, ale hlavne húževnatosťou pristupoval k naplneniu cieľov každej úlohy. Je pevnou skalou i hybnou silou OZ GAZDA- BUDKOVCE. Hlavne jeho zásluhou bola vydaná v nedávnej minulosti aj monografia obce - Budkovce historické a súčasné a publikácia o histórii futbalu - História 85 rokov futbalu v Budkovciach. Aj pri vydaní týchto publikácií boli niektorí autori zborníka piesní.

Autori uvedených kníh sú veľmi skromní. Ako sami uvádzajú, ich snahou bolo zachovať všetko to krásne, čo človek vytvoril pre ďalšie generácie. Snažili sa povedať čo to o histórii obce a zachytiť spomienky vzniku futbalu v obci. Ich zatiaľ posledným dielom zaznamenali krásu piesní, skvosty ľudovej kultúry pred zabudnutím.

Ďakujeme

Možno si niektorí z nás v súčasnosti ešte neuvedomujú, aký skvost nám autori v uvedených knihách zanechali. My im dnes môžeme povedať iba skromné ďakujeme. Pokojne môžeme povedať, že už dnes sa nezmazateľne zapísali do histórie obce ako múdri ľudia, ktorí vnímajú pravé bohatstvo a zachovávajú skutočné hodnoty pre budúce pokolenia.

Viera Vajsová

Slávnostné uvedenie knihy ľudových piesní „Na valale“ do života

V nedeľu 29.1.2017 sa v popoludňajších hodinách v Kultúrnom dome v Budkovciach uskutočnila nevšedná kultúrna akcia. Bolo to slávnostné uvedenie zborníka ľudových piesní z Budkoviec a južného Zemplína „Na valale“ do života. Kniha obsahuje vyše tisíc ľudových piesní.

K samotnej publikácii sa nechceme detailnejšie vyjadrovať, pretože na túto tému už v našich novinách Budkovčan odznelo niekoľko príspevkov. Nakoniec aj skutočnosť, že celý náklad 500 kusov zborníka je už predaný, svedčí o dopyte po tejto knihe. Z toho dôvodu uvažujeme o možnej dotlači. V tomto príspevku sa chceme zamerať na samotný slávnostný akt uvedenia spomínanej knihy do života. Všeobecne je možné povedať, že prvou obligátnou kulisu takýchto akcií je predovšetkým prítomnosť divákov, čo svedčí o ich pozitívnom vzťahu k problematike ľudovej kultúry, resp. ľudových piesní. Plná sála Kultúrneho domu v Budkovciach, čo je vyše 200 ľudí, ktorí boli v prevažnej miere z Budkoviec, ale aj z okolitých obcí presvedčivo dokumentuje, že je u nás dosť ľudí, ktorí to s ľudovou kultúrou či ľudovou piesňou myslia pozitívne, a fandia tomuto fenoménu. Po dlhom čase bol Kultúrny dom v Budkovciach opäť plný a obsadený divákmi bol aj balkón. Svojou prítomnosťou nás poctili hostia z Maticy slovenskej, z Centra Zemplínčanov z Košíc i starostovia okolitých obcí. Medzi nimi starostka Markoviec, PhDr. Valéria Elková v úlohe krstnej mamy potvrdila, že k obci Budkovce má zvláštny vzťah, pretože je to rodná obec jej matky. Boli tu aj ďalší známi ľudia, napríklad bývalý štátny tajomník na Ministerstve poľnohospodárstva Ing. Vladimír Paľša, CSc. s manželkou, a mnohí ďalší. Boli sme radi, že medzi návštevníkmi podujatia boli mnohí Budkovčania, a to aj starší ľudia, ako napríklad 88-ročná p. Micáková. Boli sme potešení aj účasťou našich mladých, u ktorých je zvlášť prekvapujúce, že majú kladný vzťah k ľudovej kultúre. Veľmi dôstojnú umeleckú kulisu tejto slávnostnej udalosti vytvorili naši účinkujúci, z ktorých je možné uviesť predovšetkým zaslúžilú umelkyňu Máriu Mačoškovú a ľudového rozprávača Jožka Jožku. Tí prišli ako darček krstnej mamy PhDr. Valérie Elkovej. Ďalej to bola speváckaskupina Bursinky pod vedením Mgr. Milana Rendoša, ktorý bol zároveň krstným otcom. Pekným vystúpením prekvapili FS Vargovčan a FS Hatalovčan, ako aj naše Pacerki, ale aj náš krajan Ing. Michal Adamčík, ktorý zaspieval jednu z najstarších piesní z nášho zborníka. Svojej dôležitej úlohy krstného otca sa veľmi dobre zhostil aj starosta našej obce, Ján Lórinč. Slávnosť dostala kvalitatívne vyšší punc aj prítomnosťou televízie Zemplín s redaktorkou p. Mišťaňicovou. Pripravili krátky zozrieh z priebehu slávnosti, ako aj rozhovory so starostom Jánom Lorincom a predsedom združenia Gazda, Ing. Jánom Rimárom, ale aj s ďalšími. Keďže Mgr. Milan Rendoš pracuje ako redaktor rádia Regina, natočil pre uvedené rádio rozhovory aj s ďalšími účastníkmi osláv. O náležitú dokumentáciu celého priebehu osláv sa postaral náš fotograf Ján Blichu, ktorý celý priebeh osláv zachytil na CD nosiči. Po oficiálnej časti pokračovalo pohostenie pripravené pre našich hostí v miestnej vinárni, kde sa už všetci účastníci neformálne zabávali, samozrejme pri speve a tanci, do večerných hodín. Po takejto, podľa nášho názoru vydarenej akcii, sa patrí poďakovať všetkým účinkujúcim, že si našli čas a prevládol v nich pocit spolupatričnosti a prišli podporiť našu snahu o zachovanie ľudovej piesne.

Podakovanie patrí všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom pričínili na prípravu tejto akcie. Osobitne pracovníkom Obecného úradu, poslancom OZ a kultúrnej komisii. Celé podujatie bolo skvelým dôkazom, že sa dá pri dobrej spolupráci všetkých zainteresovaných pripraviť niečo nevšedné. Ostáva len veriť, že všetky ďalšie aktivity budú tiež rovnako vydaté.

Za Občianske združenie GAZDA Ján Rimár

Foto: J.Blichu

Kováčska dielňa pri Duši

V monografii obce Budkovce historickej a súčasnej, v časti hospodárske a spoločenské pomery na prahu 20. storočia sa dočítame, že medzi remeslami, ktoré v tom čase poskytovali obyvateľstvu služby, patrilo aj kováčstvo.

K takýmto remeselníkom patrilo aj Andrej Zácny, ktorý neskoršie aj so svojimi synmi Júliusom a Matejom takéto kováčske a zámočnícke práce v širokej miere poskytovali nielen obyvateľom obce, ale aj jej okolia. Tieto práce vykonávali v kováčskej dielni - „šmikni“ postavenej pri potoku Duša, blízko mosta, ktorý premostuje potok naproti domu č. 150, v ktorom býva Oľga Paľová rodená Miklošová. V tom období tu jej otec mal obchod „Zmiešaný tovar“ a vedľa vľavo sa nachádzala krčma „U Mereniča“. Každý deň okrem sviatkov tu vtedajším roľníkom podkúvali kone, zhotovovali rôzne železné diely na hospodárske vozy, koče, náradia, skoby, obruče, ale aj železné vráta. Boli to náročné a ťažké práce, podkovy bolo treba zhotoviť a prispôbiť zvlášť na každé kopyto koňa, alebo každé ručné kovanie prispôbiť na výrobok stolára - či už kolesa, alebo časti voza. Za dielňou bol oplotený priestor, do ktorého sa nahnal kôň, ktorý bol pri podkúvaní zvlášť nebezpečný. V ohradenom priestore sa pomocou drevených kolov kôň dostal do tak zúženého priestoru, že jeho pohyb bol obmedzený na minimum, a tak mohlo dôjsť k podkúvaniu. Dielňa bola murovaná s rozmermi 3 x 5 m, predelená na dve časti, vybavená ohniskom a zariadením na ťahanie vzduchu. Vyhňa bola srdcom dielne a slúžila na zahrievanie materiálu. Pri spracovaní kovu sa používalo čierne kamenné uhlie, ktoré je dobrým palivom pre svoj vysoký obsah uhlíka. Vzduch pre potreby ohňa sa ťahal v trvanlivom mechu buď ručne, alebo nožnou pákou. Často bolo treba k tomu aj pomocníka, až neskôr po zavedení elektriny sa na tento účel používal ventilátor. Dielňa bola vybavená veľkými nákovami /kovadlinami/, rôznymi špeciálnymi kliešťami, kladivami a rôznym pomocným náradím. Pri rozkovaní väčších kusov kovu majster pridržal jednou rukou materiál, druhou bil menším kladivom a pomocník v rytme bil veľkým kladivom na to isté miesto. Potrebné boli aj veľké nádoby naplnené vodou na schladenie materiálu („zahartovať ho“). V okolí dielne rástli veľké vrby a rôzne kríky.

Blízko dielne bola postavená aj prostá, jednoduchá valalská chyža, kde sa usporadúvali tanečné zábavy. Postupom času, keď sa v Budkovciach koncom roka 1957 založilo Jednotné roľnícke družstvo, majster kováč Matej Zácny sa potom spolu so svojím vybavením presťahoval do nových priestorov na dvore JRD, stal sa zamestnancom družstva, a budova bývalej kováčskej dielne bola zlikvidovaná.

Foto/text: Obč.združenie Gazda Budkovce - M.Pivarník

Vežový hodinový stroj

Do roku 1932 sa väčšina občanov obce časovo orientovala podľa slnka a hlasu zvonov, ktoré zaznievali ráno, na obed a večer. Na základe zápisu v obecnej kronike až Pavol Harbulák, cirkevný kurátor, po dlhšom pokuse presvedčil občanov Budkoviec o potrebe obstarania vežových hodín.

Na ich zakúpenie bol založený v tunajšom úverovom družstve zvláštny fond v sume 4300 Kč. Túto sumu zozbierali medzi Slováckmi v Amerike Anna a Júlia Šutajové. Keďže na zakúpenie hodín to nestačilo, bola vykonaná zbierka aj medzi našimi občanmi obce, ktorá skončila výnosom 3000 Kč. Hodiny boli zakúpené vo firme Bohuslav Proněk v Časlave za 6600 Kč a mali Grahamový kotvový stroj. Boli umiestnené na druhej plošine kostolnej veže a osadené v smere sever - juh. Dňa 3. novembra 1932 boli odovzdané verejnosti. Pri ich uvedení do prevádzky bola skromná oslava, ktorej sa zúčastnili starosta obce Stanislav Kraus, kurátori Pavol a Juraj Harbulákov, a veľký počet obyvateľov obce. Pri tejto príležitosti prijal kantor (učiteľ a zároveň organista) Albín Bohucký povinnosť, že sa bude dobrovoľne starať o opatrovanie hodín, že pod jeho dozorom sa budú hodiny čistiť, mazať, naťahovať a prevádzať prípadné malé opravy. Túto prácu potom vykonával Alexander Zlocky a neskoršie Štefan Šutaj. Tento mechanický hodinový stroj bolo potrebné naťahovať každý druhý deň, a preto v r.1995 bol nahradený elektronickým amatérskym hodinovým strojom, ktorý riadil elektromotor spojený s prevodovkou z domáceho spotrebiča pre pohon všetkých štyroch ciferníkov. Takto bolo zabezpečené ovládanie hodinových ciferníkov na štyroch stranách veže. Toto zariadenie prestalo spoľahlivo pracovať v roku 2014. V decembri toho istého roku bola vyšpecifikovaná a odoslaná objednávka cirkevným úradom v Budkovciach na nový hodinový stroj do firmy Elekon s.r.o. Liptovský Hrádok. V marci 2015 bol dodaný hodinový podružný motorový stroj s elektronickou kartou plus DCF (prijímač časového signálu). Koncom marca bol mechanizmus vežových hodín nahradený a do prevádzky uvedený nový podružný motorový hodinový stroj. Presný čas sa nastavuje automaticky pomocou DCF. Systém je veľmi presný a je schopný sám sa nastavovať v prípade výpadku elektrickej energie. Špecifikáciu a montáž vykonal Štefan Šutaj a prevzal aj starostlivosť o nový hodinový stroj. V nočných hodinách je kostolná veža osvetľovaná dvoma reflektormi z ľavej aj pravej strany spredu kostola.

Na tejto 2. plošine veže sa nachádza okrem hodinového stroja gotický reliéf, otvor pre vstup na povalu kostola a otvor v tvare štvorbokého zrezaného ihlana vyúsťujúci na chór (koruš) za kostolným organom, ktorý pred zavedením elektrického zvonenia slúžil pre násluch začiatku zvonenia počas svätej omše.

Foto/text: Obč.združenie Gazda Budkovce - M.Pivarník

Novinky v obci - aj keď s pred Vianoc...

Milí Budkovčania, určite ste si všimli novinky na plote parkoviska pri Kultúrnom dome – tabule s obrázkami niektorých významných budov našej obce. Keďže môj nápad sa Vám zrejme páči, koncom roka 2017 v ňom budem s pomocou Obecného úradu (ktorého zamestnanci tabule nainštalovali) pokračovať. Na ďalších tabuliach by mali byť Futbalový štadión Štefana Nadzama, Materská škola, Základná škola Júlie Bilčíkovej Budkovce, budova Pošty Budkovce. Verím, že trochu skrášlia a spestria našu obec.

Foto/text: Otilia Sabolová

Rybári hodnotili a plánovali

V sobotu 11. februára 2017 sa konala členská schôdza Obvodnej organizácie Slovenského rybárskeho zväzu /OO SRZ/ Budkovce. Zúčastnilo sa jej spolu 20 členov. Nezišla sa nadpolovičná väčšina základne, tak sa muselo čakať pol hodiny, aby sa po odsúhlasení mohlo ďalej rokovať a predniesť Správy OO a výboru Mestskej organizácie. Schôdze sa zúčastnili aj zástupcovia MsO SRZ Michalovce v zložení predseda Vladimír Šaffa, tajomník Peter Angi, hospodár Rastislav Kačmarský, brigádnický referent Tibor Balint. Našu organizáciu SRZ zastupoval kompletný výbor v zložení predseda Andrej Seman, podpredseda Ján Vaľo, hospodár Ladislav Puskajler, ďalej členovia výboru Ing. Andrej Ivanko, Štefan Nadzam, Michal Kuc, Jozef Kanaloš. Vedením schôdze bol poverený predseda Andrej Seman. V úvode sa schválil program schôdze a jednotlivé komisie. Nasledovali správy jednotlivých organizácií, ktoré predniesli p. Vladimír Šaffa a p. Andrej Seman. Ďalšími bodmi programu bol Plán práce organizácie na tento rok a Športová a brigádnická činnosť. Tohto roku bude naša organizácia usporadúvať päť športových podujatí. V máji to budú tradičné preteky pod názvom Pohár starostu obce Budkovce, v júli preteky Budkovce Carp Cup – BCC 2017, v auguste Budkovská 19-hodinovka - stretnutie rybárov 2017, v septembri jesenné dvojkolo celonárodnej súťaže v disciplíne LRU - plávanie, v októbri preteky rybárskej súťaže Memoriál Jozefa Nadzama. Brigády na budkovských rybníkoch sú naplánované na marec a apríl. Pred diskusiou nasledovala prestávka, počas ktorej sa podávalo občerstvenie. V diskusii sa väčšina členov zaoberala brigádami, a zároveň bol prednesený návrh na úpravu výšky brigádneho na 20 €. Odsúhlasený bol návrh výboru MsO na bezplatné povolenie pre členov po dovŕšení 75 rokov. Na mestskú konferenciu MsO SRZ Michalovce boli zvolení títo delegáti: Jozef Kanaloš, Ladislav Puskajler, Jaroslav Šolc, Juraj Ďurik, Dušan Volovár, Andrej Seman a Ján Vaľo. Títo by si mali prevziať rôzne ocenenia alebo vyznamenania za prácu v rybárstve.

V závere schôdze sme schválili Uznesenie, predseda OO SRZ Budkovce poďakoval všetkým za účasť a popriali veľa pekných úlovkov v novej sezóne.

Andrej Seman

5 otázok pre...

Pani Slávkou Romančákovú – majiteľku prevádzky Kebab

1. Čo vás viedlo k tomu zriadiť v našej dedine Kebab a kedy ste otvorili prevádzku? Viedlo nás k tomu to, že GVP si otvorilo vedľa nás svoju predajňu. Tak sme sa rozhodli, že otvoríme prevádzku rýchleho občerstvenia. Otvárali sme 5.12.2006.

2. Ako sa zatiaľ Kebabu darí? Ste spokojní s návštevnosťou? Kebabu sa darí dobre, zákazníci sa nám vracajú, a to je známkou ich spokojnosti.

3. Plánujete rozšíriť sortiment? Áno, plánujeme rozšíriť našu ponuku o pizzu, teplé polievky, hamburgery a tiež zákusky. Plánov máme veľa...

4. Chcete v najbližšej budúcnosti zriadiť aj donášku jedál? Áno, plánujeme.

5. Aké sú reakcie návštevníkov na zriadenie vášho Kebabu? Stretli sme sa len s pozitívnymi reakciami a snažíme sa vyjsť v ústrety požiadavkám našich zákazníkov. Snažili sme sa vytvoriť príjemné prostredie s milou obsluhou. Posúďte sami, či sa nám to podarilo, pridte nás navštíviť!

Otilia Sabolová

foto: J. Romančák

Krajšie Vianoce pre starkých

Aj v roku 2016 Nadácia Orange otvorila program Darujte Vianoce, a tak som mohla elektronicky podať žiadosť ešte v októbri 2016. Nadácia Orange ju schválila a dostala som financie na realizáciu môjho projektu pod názvom Krajšie Vianoce pre starkých.

Najprv som požiadala rodičov a mládež, aby mi pomohli – súhlasili Evka Pavlovová - Saška a Mariánko, z mládeže Silvia Astrabová, Tomáš Černý a môj syn, Miroslav Sabol. Okrem nich sa na projekte zúčastnili aj sesternice Sašky a Mariánka – Deniska a Karinka. Najdôležitejšia a nenahraditeľná však bola pani Anička Lorincová, ktorá ako sociálna pracovníčka Obecného úradu Budkovce na moju prosbu vytipovala seniorov, dala im to vedieť – o mnohých vedela, či budú doma, alebo u detí na návšteve, či klopať alebo utekať pred psom... Vďaka nej sa projekt skutočne uskutočnil. Podstatné bolo nakúpiť všetko, čo bolo potrebné na tento projekt, a to bolo prácne, lebo čajov bolo veľa, pohľadníc bolo veľa, aj sladkostí bolo veľa. Pomohla mi moja rodina, a nakoniec sa všetko podarilo a potrebné veci som mala doma nachystané na deň „D“ – 27.12.2016.

Rozhodla som sa, že navštívime tých, ktorí majú viac ako 70 rokov a žijú sami – práve samota je dôvodom, prečo som ich chcela s deťmi potešiť. Koledy, vinše a malý darček v podobe papierových blahoželaní, sady kvalitných čajov a sladkostí ich potešili a všetci si nás vypočuli s úsmevom na tvári, niektorí nás pozvali dnu, ponúkli zákusky, ovocím, pitím, alebo sa nám aspoň dali trochu zohriať. Tri hodiny nám v mraze trvalo, kým sme prešli všetkých, ale neľutovali sme to. Bol to dobrý pocit. A videli sme na všetkých starkých, že im to padlo dobre, že sme si na ich spomenuli. Keďže si nedali povedať a nedalo sa povedať nie, tak všetky financie, ktoré sme dostali ako darček, sme venovali do pokladničky Dobrej noviny, ktorú s deťmi našej farnosti zorganizovala rímskokatolícka cirkev v Budkovciach. Bolo to spolu 130 Eur. Ďakujeme za deti v krajinách, kde aj voda je vzácnosť.

Verím, že naša snaha nebola márna, a že sme skutočne potešili všetkých, ktorých sme navštívili. Prinášali sme predsa dobrú zvesť a prichádzali sme k našim starkým s radosťou. Veríme, že to boli pre starkých naozaj krajšie Vianoce.

Otília Sabolová

foto: Otília Sabolová

Relikvia Sv. Pátra Pia

Mestečko San Giovanni Rotondo by sotvako poznal, nebyť nenápadného kapucínskeho mnícha Francesca Forgione. Poznáme ho ako slávneho svätca Pátra Pia. Pochádzal z ešte menej známej dedinky Pietrelciny. Pútnici, ktorí dnes prichádzajú do S. G. Rotonda, sú udivení nad tým, že celé mesto akoby patrilo Pátrovi Piov. Ako je možné, pýtajú sa, že malý svätec (bol naozaj nízkeho vzrastu) mohol takým ohromným spôsobom ovplyvniť všetko okolo seba, keď takmer nevychádzal zo spovednice, prípadne zo svojej cely. Ako je možné byť súčasťou výstavby nemocnice, dodnes uznávanej, popri tom tráviť hodiny denne v modlitbe, nevykrvácať z 50 rokov krvácajúcich stigiem, byť na niekoľkých miestach naraz, jesť tolko, čo zje batola, čítať a odpisovať na tisíce listov? Keď skúmame historické a mystické okolnosti jeho života, musíme žasnúť. Ani nie nad Pátrom Piom, ale nad jeho Stvoriteľom. On, Boh, si ho vybral a ukázal na ňom, čo môže urobiť cez človeka, ktorý ho miluje, a daruje sa mu. V našom kostole v Budkovciach máme od 23. 1. 2017 relikviu tohto svätca. Nielen preto, aby sme si ju uctili, ale viac preto, aby sme porovnávali svoj život, svoje skutky, či slová s jeho životom. Cez túto relikviu je tajomným spôsobom prítomný v našej obci, ale aj v celej farnosti. Relikvia uchováva jeho krv pochádzajúcu zo stigmy, teda z rany na srdci. Vlastníme aj dekrét o autenticite, teda o pravosti relikvie 1. stupňa. Prosme Pátra Pia, aby požehnával a ochraňoval našu farnosť pred zlom a nešťastím.

Marek Pristaš, správca farnosti

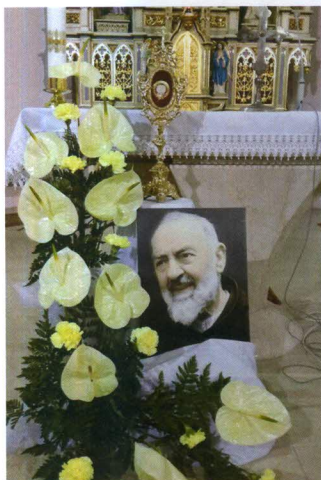

foto: Otília Sabolová

Konal sa každoročný turnaj v minifutbale O pohár OC KDH Michalovce

V sobotu 11. februára 2017 sa v Športovej hale pri GPH Michalovce konal tradičný a obľúbený turnaj v minifutbale O pohár OC KDH Michalovce. Turnaja sa zúčastnilo osem mužstiev, ktoré sa rozdelili na 2 skupiny – v A skupine boli KDK Vinné, Zbudza, Budkovce a Saleziáni. B skupinu tvorili mužstvá OC KDK Michalovce, KDK Veľké Kapušany, Strážske a Horovce. Víťazom sa stalo mužstvo KDK Michalovce, na 2. mieste skončilo mužstvo KDK Vinné a 3. miesto obsadilo mužstvo KDK Zbudza. Ceny odovzdali predsedníčka OC KDH Michalovce Anna Serečunová, podpredseda OC KDH Michal Paľovčík a členovia Predsedníctva OC KDH Michalovce – Ján Paľovčík a Štefan Balog. Ocenili vysokú športovú úroveň turnaja, tradíciu a férové rozhodovanie rozhodcov (Pivarník, Hrinda, Škodli). KDH Budkovce síce hralo o 3. miesto, ale viac šťastia malo mužstvo Zbudze. Stretli sa tu známi aj neznámi fanúšikovia KDH a futbalu. Tak o rok opäť dovidenia.

Otília Sabolová

foto: OC KDH Michalovce

Správa zo zelených stolov

Súťažný ročník 2016/2017 sa začal koncom septembra 2016. OKST Budkovce prihlásil do oblastnej 5.ligy MI-SO jedno družstvo v zložení: Š. Mištanič st., M. Bréda, J. a M. Horňákovci, V. Červenák, S. Tkáč a P. Eliáš. Do súťaže sa celkovo prihlásilo 14 družstiev. Hráči si za cieľ stanovili umiestnenie do 6. miesta. Priebežne po odohratí 16. kola im patrí 3. miesto v tabuľke.

29.októbra 2016 ObSTZ MI a ŠKST Michalovce zorganizovali 6.ročník stolnotenisového turnaja In Memory v stolnotenisovej herni v Michalovciach. Podujatie bolo spomienkou na tých hráčov, resp. funkcionárov, ktorí sa venovali stolnému tenisu v okresoch Michalovce a Sobrance. Turnaja sa zúčastnili aj hráči OKST Budkovce (J. Horňák a R. Pivarník). Víťazným hráčom z celkového počtu 31 súťažiacich sa stal M. Just z STO Valaliky.

OKST Budkovce zorganizoval v pondelok 26.decembra 2016 23. ročník stolnotenisového turnaja Memorál Štefana Sabola v kategórii dospelých a žiakov v telocvični ZŠ Júlie Bilčíkovej v Budkovciach. Turnaja sa zúčastnilo 13 hráčov, z toho 3 žiaci. Účastníkov turnaja slávnostne privítal aj starosta obce J. Lorinc. Vyhodnotenie: Hl. kategória: 1. miesto F. Kmec, 2. miesto V. Červenák, 3. miesto M. Horňák. Cena útechy: 1. miesto R. Šípoš, 2. miesto K. Sabovčík, 3. miesto J. Ferencík. Kategória žiakov: 1. miesto F. Kmec, 2. miesto S. Vančíšin, 3. miesto Frederik Daňko.

ŠKST Michalovce v spolupráci s ObSTZ MI zorganizovali 15.januára 2017 11.ročník stolnotenisového turnaja o Putovný pohár ObSTZ MI v kategórii dospelých a mládeže v stolnotenisovej herni v Michalovciach. Právo účasti na podujatí majú len hráči 5.ligy MI-SO. Turnaja sa zúčastnil aj hráč OKST V. Červenák, ktorého v osemfinále porazil M. Hrabovský, vo štvorhre spolu s F. Kmecom si vybojovali 3.miesto. Turnaja sa zúčastnilo 32 hráčov z 11-tich klubov. Víťazom v kategórii dospelých sa stal P. Kondáš z STK Kaluža a v kategórii mládeže S. Jakab z MKST Veľké Kapušany C.

STK Kaluža zorganizoval 4.februára 2017 2.ročník stolnotenisového turnaja Memorál Ing. Milana Fencíka v Kultúrnom dome v Kaluži. Hráči spolu s organizátormi turnaja si jeho pamiatku uctili položením venca a zapálením sviečok na jeho hrobe na miestnom cintoríne, a potom sa presunuli do Kultúrneho domu, kde sa hral turnaj. Turnaja sa zúčastnilo 20 hráčov, z toho traja hráči OKST Budkovce (J. Horňák, V. Červenák a R. Pivarník). Víťazom vo dvojhre sa stal V. Červenák a vo štvorhre dvojica J. Horňák a R. Pivarník obsadila 2.miesto.

Príloha: Foto z turnaja Memorál Štefana Sabola foto: R.PIVARNÍK

Kaderníctvo Pekné vlásky

Kaderníctvo Pekné vlásky zriadila pani Anna Gavalová na poschodí Domu služieb 19.12.2016. Poskytuje tieto služby - strihanie pánov, žien aj detí, pričom prevádzku má otvorenú od 9:00 do 17:00 od pondelka do piatka. V sobotu vybavuje objednávky. Útulné a čisté prostredie kaderníctva, primerané ceny a usmievavú a šikovnú pani kaderničku už pozitívne zhodnotili viacerí Budkovčania. Pani Gavalová je skutočne spokojná s výsledkami svojej prevádzky a pozýva všetkých obyvateľov Budkoviec a aj ich známych na návštevu – neobanujú...
Foto/text: Otilia Sabolová

OTVÁRACIE HODINY PREVÁDZOK POTRAVÍN v obci Budkovce

COOP – Jednota Budkovce Po – Pi 6:00 – 18:00 SO 6:00 – 14:00 NE zatvorené	GVP Budkovce Po – Pi 6:00 – 18:00 SO 6:00 – 16:00 NE 8:00 – 14:00	KEBAB Budkovce PO – PI 10:00 – 20:00 SO 10:00 – 20:00 NE 10:00 – 20:00
Ilas Budkovce PO – PI 06:00 – 18:00 SO 06:00 – 16:00 NE 08:00 – 14:00	Chyžka Budkovce PO – PI 6:00 – 12:00, 14:00 – 17:00 SO 6:00 – 12:00, 15:00 – 17:00 NE zatvorené	Cesta k zdraviu PO – PI 8:30 – 15:30 SO zatvorené

Vážení Budkovčania, verím, že sa Vám tieto informácie zídu. V budúcom čísle nájdete otváracie hodiny ostatných prevádzok – Kaderníctvo Pekné vlásky, Varami atď.

Otilia Sabolová

